

KOVÁCS ÁRPÁD
A STRATÉGIAI TANÁCSADÓ TESTÜLET
TAGJA EGYETEMI TANÁR

SZUBJEKTÍV VÁZLAT A VILÁGRÓL

- 2025 tavasz -

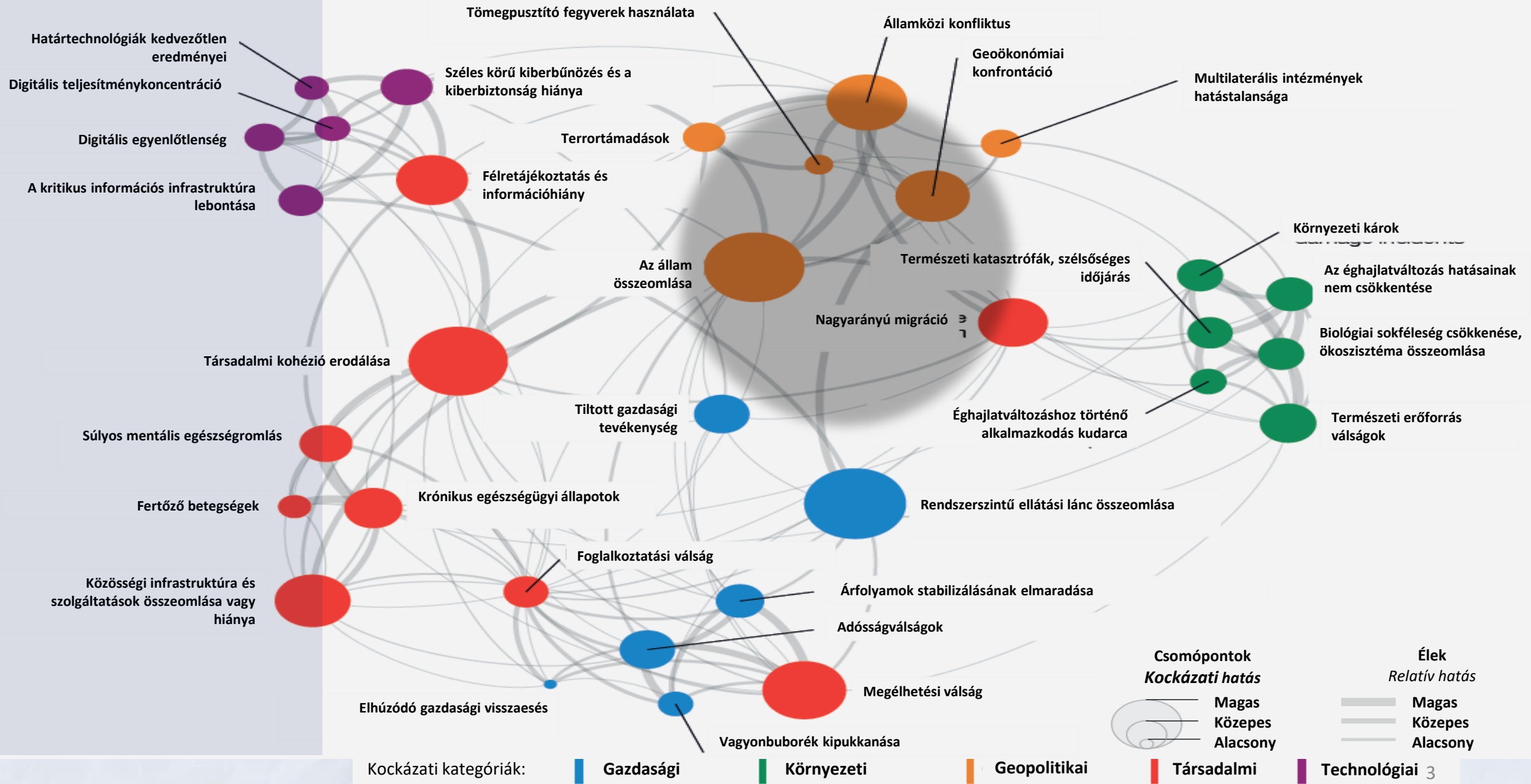
Albrecht Dürer: Az Apokalipszis négy lovasa mintha mai életünkben is jelen lenne

a háború,
az éhínség,
a betegség
és a halál

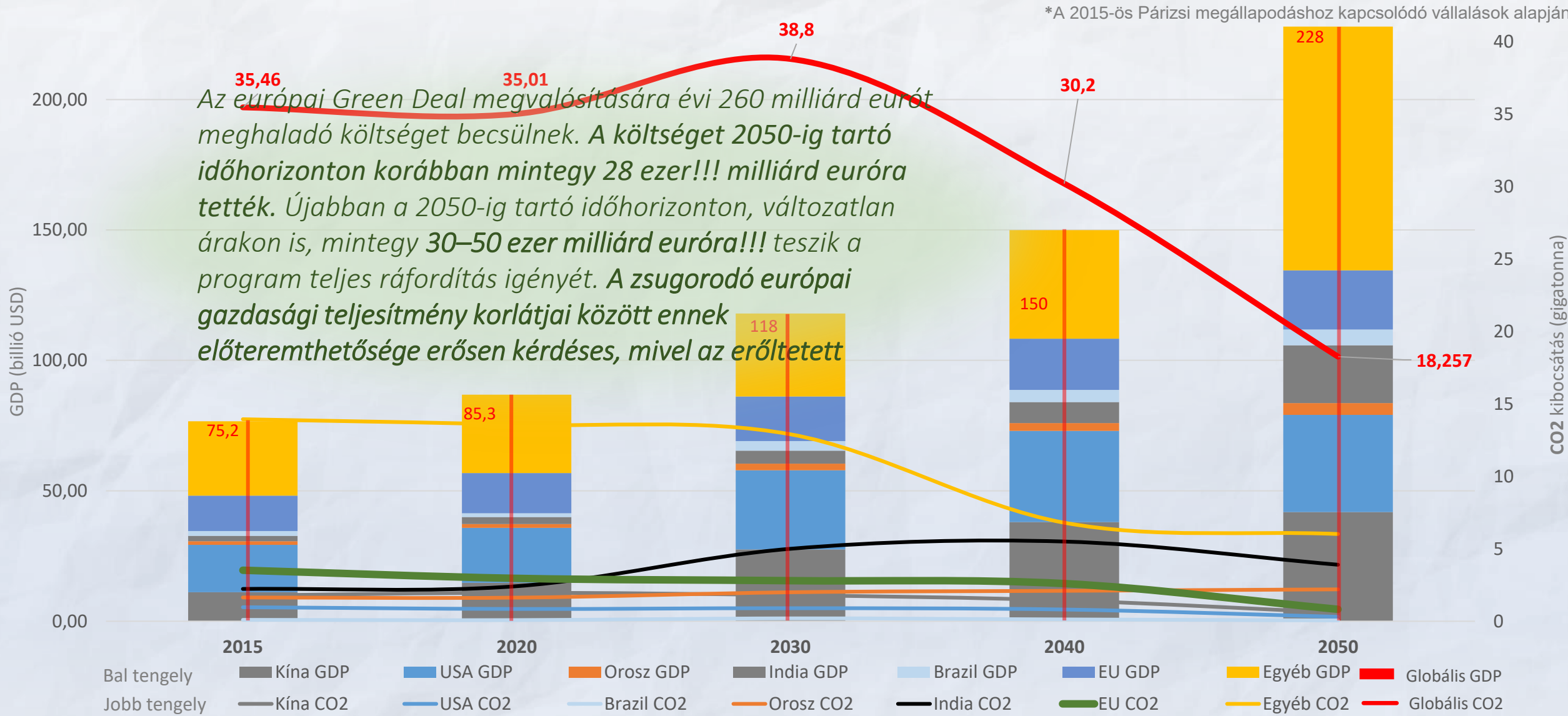
A művész családja a Gyula melletti Ajtósról származott, a falu nevét mint nemesi előnevet használták („ajtósi” németül Türrer). Apja 1455-ben, 28 évesen érkezett az „Óperencián” – az Enns folyón – túlra, Nürnbergbe, hogy boldoguljon. Házasságából 18 gyermek született, de csak három érte meg a felnőttkort. Albrecht harmadikként 1471-ben látta meg a napvilágot. A metszet 1497–1498 körül készült.

A világ legjelentősebb kockázatai az évezred második évtizedében

A világ legnagyobb kibocsátóinak dekarbonizációs előrejelzése 2050*-ig a korábbi gazdasági előrejelzések tükrében, a várakozások azóta romlottak

Forrás: Századvég, OECD, KSH, IMF, IEA, Eurostat, PWC, STT titkárság kivetítés becslések alapján

Új deglobalizációs trend van kibontakozóban a világban, a jelentkező egymásra terhelődő veszélyhalmazoknak tulajdoníthatóan

- **Veszélyhalmazok:**
 - **világháború veszélyét hordozó konfliktusok:** Orosz-ukrán háború, Közel- kelet: modern népvándorlás;
 - **klíma- és környezet károsítás** visszafordíthatatlan trendje;
 - **politika diktálta gazdasági tömbösödés;** egyre kisebb problémák egyre nagyobb térségekre hatnak ki.
- **Bár nincs egyértelmű trend, a**
 - **ma uralkodó folyamatok egymással összefüggő, egymást erősítő kockázat- és veszélyhalmazt jelentenek a világra.**
 - **különböző trendek és a nyomukban járó kockázatok és veszélyek csak kis részben spontán folyamatok következményei.**
 - **alakításukban érdek- és értékvezérelt beavatkozások sora is közrejátszik, ennek mértéke „erőfüggő”.**

Súlypontváltás zajlik a világ gazdaságában: az E7/BRICS országok (Kína, India, Brazília, Oroszország, Indonézia, Mexikó, Törökország) gazdasági súlya 2050-re kétszerese lesz a G7 országokénak, ezen belül Európa részesedése a világ GDP-jéből harmadára, mintegy 10 százalékra csökken

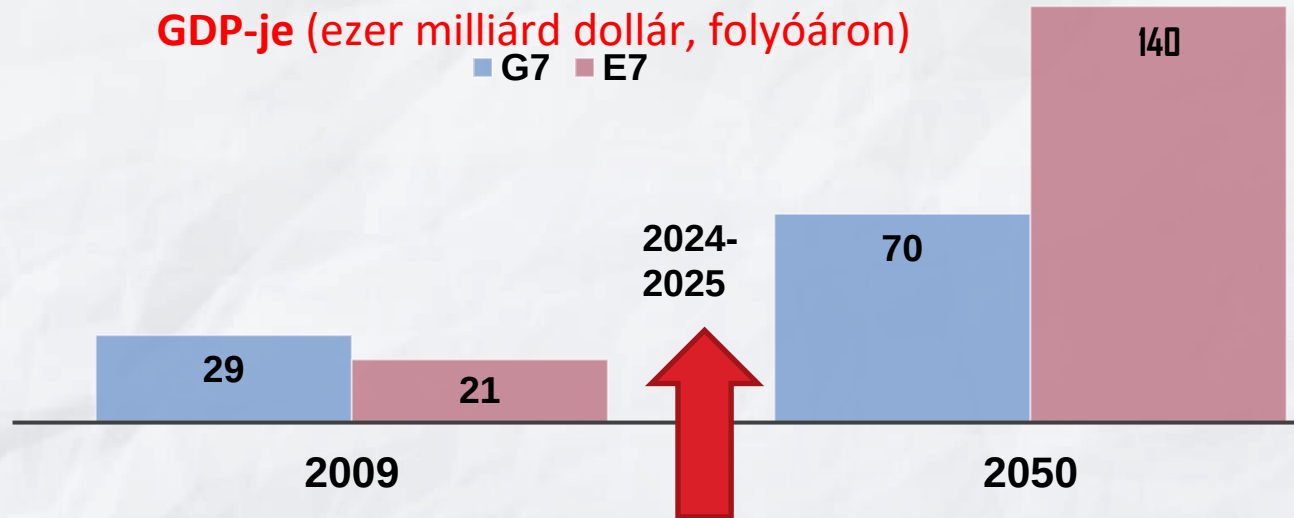
Világkereskedelmi helyzetkép

- Az orosz-ukrán háború és szankciós következményei érdemében nem befolyásolják a trendet, de gyorsítják Európa leértékelődését, beleértve az orosz gazdasági részesedés mérséklődését is.
- A világexport 80 százalékát ma mintegy 600 multinacionális vállalat adja, ők dominálják a piacokat, a versenyt, a gazdaságpolitikai és a kereskedelmi szabályokat, tekintettel kell rájuk lenni a nemzeti gazdaságpolitikáknak, míg ma ezek a vállalatok nagyrészt nyugati országokban nőttek fel, helyüket az E7/BRICS országok óriásvállalatai vehetik át.

Gazdasági hatalomváltás: az E7/BRICS és a G7 országok

GDP-je (ezer milliárd dollár, folyóáron)

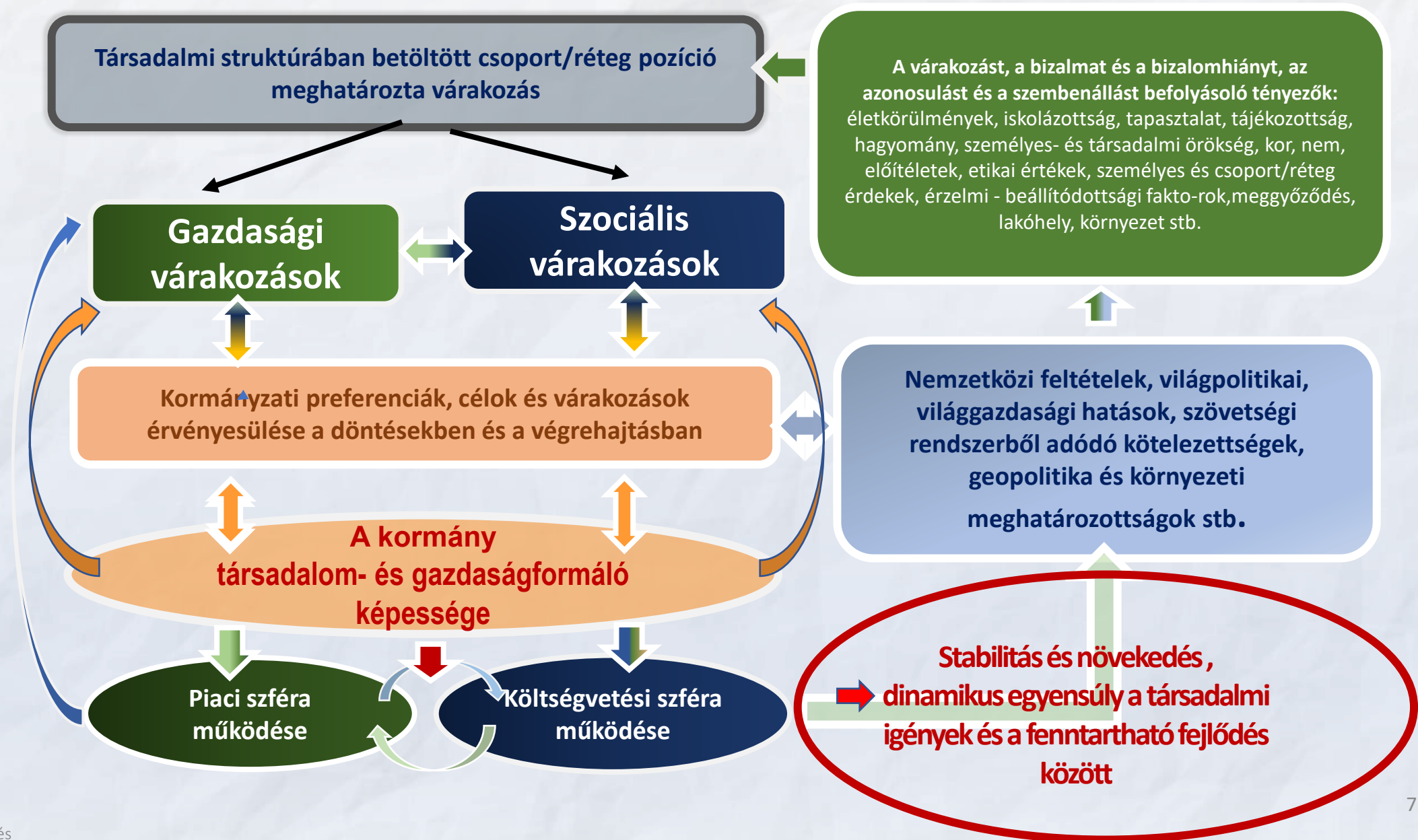
■ G7 ■ E7

A koronavírus-járvány és az orosz-ukrán háború ebben is átrendezeit, a fejlődő országok javára felgyorsulást hozott. A fordulópontnál tartunk kb. 110 trillió dollárnál, ami azt jelenti, hogy az ábrán szereplő, korábban csak 2050-re várt globális teljesítményt már 2039-re eléri a világ!

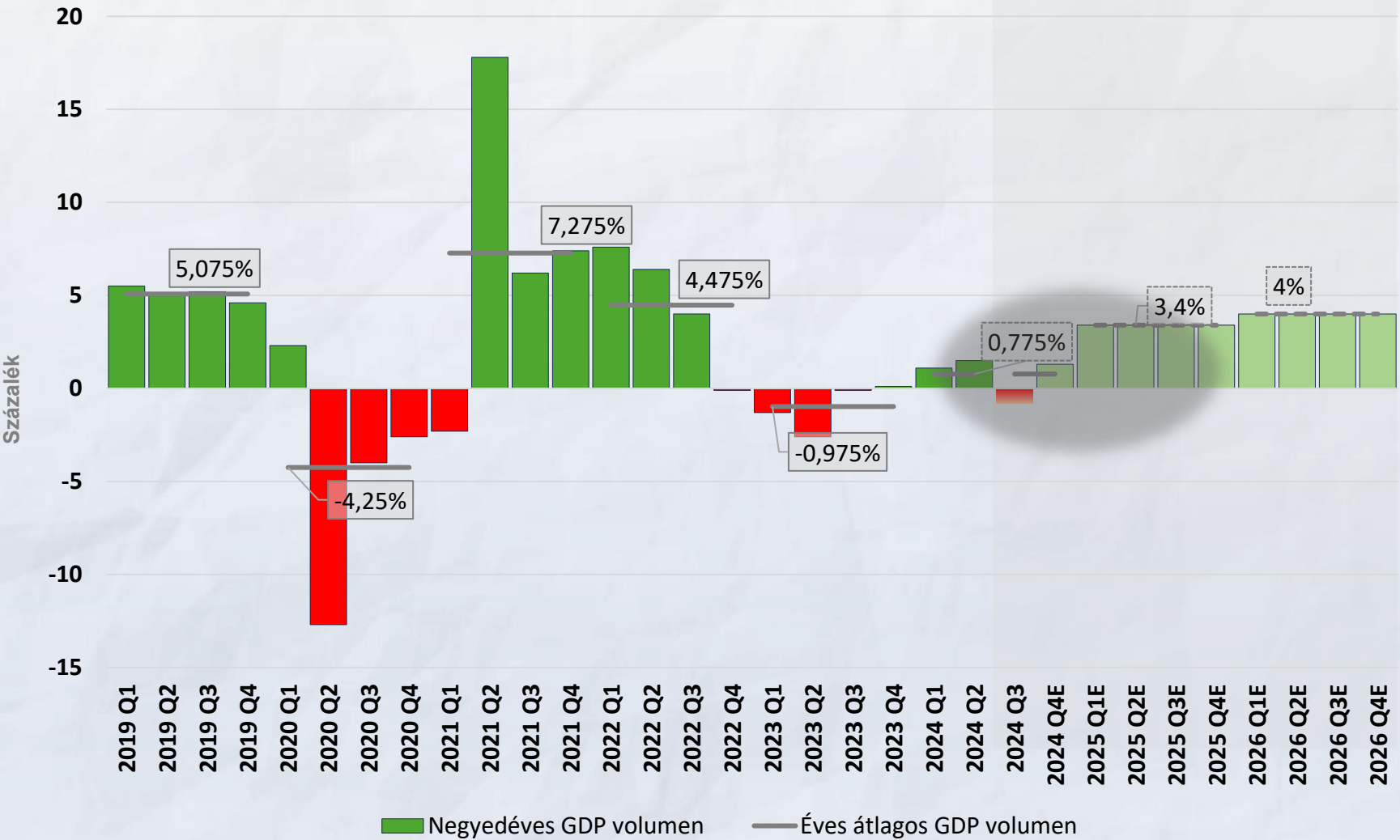
- A szabadkereskedelmet hirdető fejlett nyugati országok egyre jobban védik saját piacaikat (pl. USA védővámok).
- Kína és a többi fejlődő ország a szabadkereskedelem legfőbb támogatójává válik.
- A szabadkereskedelmi egyezmények környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi szabályozások helyett hatalmi-gazdasági logika mentén születnek a jövőben is.
- A belőlük származó előnyöket a tőkeerős transznacionális cégek fölőzik le.

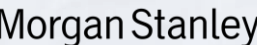
Egy hagyományos nemzetállami modell: a társadalmi szerkezet, várakozások, a kormányzás céljai, feltételei és lehetőségei

Az előrejelzés korlátjai egy instabil világban: a Kormány makropálya várakozásai 2024-re és 2025-re nézve is rendre megfeleltek az előrejelzői konszenzusnak. E szerint 2025-ben és 2026-ban 3-6 százalék között alakulhat

A GDP növekedési üteme – volumenváltozás 2019-2026

	2024	2025
	1,4%	3,2%
 Morgan Stanley	1,7%	3,5%
 Goldman Sachs	1,8%	4,3%
 UBS	2,1%	3,3%
 Moody's	2,3%	3,2%
 FitchRatings	2,3%	3,8%
 ING	1,5%	3,6%
 ERSTE Bank	1,4%	3,2%
Átlag	1,5%	3,4%

Egyes piaci elemzők, MNB GDP volumen várakozásai

Forrás: KSH, Bloomberg, NGM előrejelzés

A globális gazdaság súlypontja Ázsiába helyeződéséhez kapcsolódó, annak részét képező, összefüggő, bonyolult kölcsönhatásokban működő, hatásláncolatok, kockázathalmazok határozzák meg itt Európában is életünket

Ilyenek:

- globalizációs és deglobalizációs jelenségek egyidejűleg érvényesülnek, nincs egyértelmű trend, s így inkább csak kapkodó válaszkísérletek, alkalmazkodási nehézségek,
- elmélyülnek a környezetfenntartási gondok, a víz- és klímaválság az, amelyek modern kori népvándorlás generálói, s
- a világban zajló mintegy 60, különböző kiterjedtségű, az aszimmetrikus hadviselés fegyveres konfliktusaival együtt, magukkal hozzák a világméretű háború veszélyét is,
- a nyomukban járó gazdasági együttműködési zavarok, szankciók pedig tömbösödéshez, s vele a politikai-társadalmi gazdasági „vasfüggöny” létrejöttéhez, s (különösen) az ahhoz közeli országok perifériára kerüléséhez vezet, s ha ez valósággá válik az
- Európa egészének visszafordíthatatlan gazdasági-politikai-társadalmi leértékelődését eredményezi,
- az állam társadalmi-gazdasági „végső menedék” szerepe korlátossá válik a különböző irracionális társadalmi gondolatok, mozgalmak tobzódása eredményeként, s
- nem az állam alakítja a társadalom- és gazdaságpolitikát, hanem az a nemzetközi vállalatóriások érdekrendszerére közvetítőjévé válik, következményként pedig
- az ezeknek a hatásoknak ellenállni próbáló, a többpólusú kapcsolatokat fenntartani igyekvő nemzetállam „ellenségé” válik.

Ezek a körülmények azonban nem csak bénító korlátjait jelentik életünknek, hanem megfelelő, az értékek őrzésére is gondot fordító alkalmazkodásra képes cselekvési forgatókönyv választással a fennmaradás, a fenntarthatóság lehetőségét is megnyitják számunkra!

Köszönöm a figyelmet!